

ARCHA

Zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Hipoterapie v Hucul Clubu

O inkluzi s Vladimírem Bílkem

Představujeme: Česká středoškolská unie

Svět se rychle mění

„Svět se rychle mění...“ slyšíme často. Konstatování o rychle se měnícím světě bývalo vlastní každé stárnoucí generaci. Rád připouštím, že právě k téhle generaci patřím. Jen se ze všech sil snažím, abych svým přemýšlením o stavu světa, nezatížil životní cestu těch, kteří stojí na jejím samotném začátku. Je dobře, že větší část světové populace, prezentována i našimi dětmi a vnoučaty, si se zrychleným proměňováním světa těžkou hlavu nedělá. Ba co víc, ochotně se mu přizpůsobuje. Přesto si v kontextu vlastního vnímání proměn světa, poznamenaného věkem, dovolím připomenout:

1. Nepodílejme se na zrychlování proměn světa projektováním našich nesplněných snů a přání do života našich dětí. Připusťme, že ne vše, co bychom rádi dětem dopřáli, je pro ně to nejlepší. Naše potomstvo nemusí nutně excelovat ve všech oblastech různých dovedností, uměním počínaje a sportem konče, jen pro ukojení naší vlastní ješitnosti. Přimlouvám se za poskytnutí času na spočinutí, na komfort volného času, jenž naše děti vyplní jen a jen podle svého přání.

2. Děti si zaslouží z naší strany nejen bedlivý dohled nad rozvojem profesních zdatností. Pro jejich život je – spíše než dobrá známka z matematiky – důležité, s kým se rádi potkávají a s kým tráví volný čas. Poskytněme jim dostatek prostoru k rozvoji a budování emoční stránky jejich osobnosti.

3. Na místo starání se o zajištění životního standardu, který nám vnucuje rychle se měnící svět všudypřítomnou reklamou, spolu s pokusem se neustále s někým srovnávat, poskytněme dětem náš vlastní prostor a čas k tomu, aby našly odvahu s námi sdílet nejen důležité informace o nich samotných, ale i vnitřní pocity, touhy a přání.

Moje skvělá tchýně mi občas s laskavostí sobě vlastní připomínala, že děti se vychovávají dvacet let před narozením. Nejdříve jsem to vnímal trochu jako útok na svou osobu. To víte, první dítě jsem měl v třidvaceti. Dnes vím, že mne jen chtěla povzbudit pro chvíle, kdy si tak úplně nebudu vědět rady ani sám se sebou, natož s uváděním svých dětí do života v rychle se měnícím světě. Více než soustředění se na zajištění vzdělání, postavení či peněz, je pro zdravý rozvoj našich dětí důležité, aby ani na chvíli nezapochoybovaly, s kým smí, navzdory měnícímu se světu, bez podmínek počítat.

Jan Bárta

ředitel Letního domu, z.ú.

Posláním Letního domu je pomoci dětem a mladým lidem, vyrůstajícím v náhradní výchovné péči či bez fungujícího rodinného zázemí, aby prožívali šťastné dětství a dospěli k samostatnému a plnohodnotnému životu.

Zpravodaj ČRDM o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace
Ministerstvem
kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13/A8,
ISSN 1212 – 5016
Podávání novinových zásilek
povoleno Českou poštou, s.p.,
odštěpný závod Přeprava,
č.j. 1259 / 99 ze dne 29. 3. 1999

Redakce:
Jiří Majer – vedoucí redaktor
Adresa redakce:
Česká rada dětí a mládeže,
Senovážné náměstí 977/24,
110 00 Praha 1
tel.: 211 222 870
e-mail: archa@crdm.cz
IČO: 68379439

Sazba a lito
Michala K. Rocmanová,
akad. mal.
Tiskne REFOS, Praha
Fotografie z archivu ČRDM
a jejich členských sdružení.

17. ročník
Toto číslo vyšlo
v květnu 2016.

*Foto na titulní straně
Jiří Tomčala, Pionýrská skupina
Omega*

Zpravodaj Archa je nekomerční
tiskovinou, která není určena
k prodeji.
Tisk zpravodaje finančně
podpořilo Ministerstvo školství,
mládeže a tělovýchovy.

*Podrobné informace
ke zpravodaji Archa lze nalézt
na internetové adrese
archa.crdm.cz*

„Hasičák“ je pro všechny

Pro Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, resp. pro úsek mládeže, není práce s dětmi se zdravotním, sociálním nebo jiným znevýhodněním sice hlavním strategickým cílem, nicméně...

...nicméně čím dál intenzivněji tato činnost přichází tzv. zdola, od základních článků, v rámci aktivit s neorganizovanými dětmi.

Cíle akcí pořádaných pro neorganizované děti jsou dány stanovami SH ČMS a Strategickým plánem rozvoje úseku mládeže do roku 2020. Patří k nim získávání nových členů, preventivně výchovné působení v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva a dalších mimořádných událostí a nabízení všestranných možností k trávení volného času dětí bez ohledu na jejich psychickou a fyzickou zdatnost, zdravotní handicap a sociální skupinu.

V kroužcích mladých hasičů běžně najdeme děti se specifickými poruchami učení a pozornosti, ale také děti s poruchami autistického spektra, sluchově postižené děti nebo děti s vývojovou dysfázií (vadou). Vedoucí se o specifických potřebách takových dětí dozvídají na vzdělávacích kurzech. Nespornou výhodou je, že ve valné většině sborů jsou finanční náklady pro rodiče téměř nulové, a tak do kroužků mohou chodit i děti ze sociálně slabých rodin.

Sbory či okresní sdružení pořádají jak aktivní akce, jako jsou jednodenní či vícedenní výlety, dětské dny, maskarní nebo tábory, tak akce pasivní, k nimž patří ukázky činnosti, kulturní a společenské programy pro školy a jiná zařízení, dny otevřených dveří. Dále sem patří vzdělávací a osvětové aktivity zahrnující preventivně výchovnou a vzdělávací činnost v požární ochraně mládeže – Hasičské jiskření se SOŠ a SOU Dubno, součinnost s HZS na programu Hasík, patří sem také spolupráce s Ligou proti

rakovině. V neposlední řadě se napříč sdružením konají charitativní a veřejně prospěšné projekty, jako jsou nejrušnější sbírky nebo kulturní vystoupení. Jednotlivé akce nejsou celoplošně řízeny. Výjimkou je literárně výtvarná soutěž Požární ochrana očima dětí, do níž se mohou zapojit děti ve věku od tří do 18 let ze školských a mimoškolských zařízení. Práce jsou rozděleny podle věku do šesti kategorií, zařazeny jsou dvě věkové kategorie pro základní umělecké školy a dvě pro děti ze speciálních škol.

Zajímavou akcí je Speciální hasičská olympiáda, která se koná už 16 let. Vznikla jako Hasičská soutěž pro zdravotně postižené žijící v dětských domovech a jiných podobných zařízeních. Pravidla olympiády připravil Pavel Soukup z Domova pro osoby zdravotně postižené ve Všebořicích a při tomto domově také založil sbor dobrovolných hasičů, který stále funguje a je zapojen do celoroční činnosti hry Plamen okresu Ústí nad Labem. Do olympiády jsou zařazeny tyto disciplíny – 6 x 30 metrů

s překážkami, požární útok na padesát metrů se džberovou stříkačkou, hasičský kuželník, vázání uzlů, základy první pomoci, požární ochrana, základy topografie, použití jednoduchých hasebních prostředků. Disciplíny jsou upravené

tak, aby měli všichni soutěžící možnost je zvládnout. V posledních letech se Speciální hasičská olympiáda uskutečňuje ve venkovním areálu Základní školy Elišky Krásnohorské v Ústí nad Labem. Akci

podporuje město Ústí nad Labem, HZS Ústeckého kraje a Krajský úřad Ústeckého kraje. V roce 2015 se zúčastnilo devět týmů.

Jaroslava Čečrdlová,
tisková mluvčí SH ČMS

Když je to z regionu na soutěž daleko

Všichni známe typické nákladné volnočasové i sportovní aktivity. Rodiče se svým dítětem snaží dát to nejlepší a podle svých možností kupují drahé sportovní náčiní, platí vysoké zápisné či vybírají ty nejlepší spací pytle pro dobrodružství v přírodě.

Naproti tomu máme aktivity, které rodiče příliš nechápou, nebo které jejich děti dokonce učí přesvědčivě vzdorovat a odmítovat, a tudíž nejsou rodiče tak často ochotni je podporovat. Například debatování.

Ač to na první pohled tak nemusí vypadat, debatování je docela náročný koníček. V tradiční podobě Debatní ligy tvoří neza-

nedbatelné náklady zejména ubytování a strava na vícedenních celostátních turnajích, a to nejen pro sebe, ale i pro dostatečný počet dobrovolných rozhodčích. Vedete-li navíc jako já debatní klub v pohraničí, je třeba ještě přičíst nezanedbatelné náklady cestovní.

Vžijte se do role rodiče, který se právě vzdal snu na první desítku žebříčku ATP či první pětku v některém týmu NHL a začíná chápat, že jeho ratolest má v úmyslu se v už tak trochu otravném přesvědčovací umění ještě zdokonalovat a budoucnost najde leda tak v první pětce kandidátky nějaké politické strany (jako by na tom při druhém

zamyšlení bylo něco špatného). Abychom debatování zlevnili, hledali jsme v České debatní společnosti model, který by umožnil účast všem. Žákům a studentům ze všech koutů ČR, a především bez ohledu na jejich ekonomickou sílu. Víme, že nemá smysl čekat na spojení jména některého z významných privátních podniků s debatní soutěží – fotbalová a hokejová liga zkrátka táhnou víc, tudy cesta nevede. Druhou možností bylo nehledat pokrytí nákladů, ale náklady snížit, a proto jsme sáhli po Verbattlu.

Debaty formátu Verbattle má nejen větší spád, náboj a atraktivitu pro žáky i učitele, ale především je výrazně rychlejší. Díky tomu nevyžaduje vícedenní turnaje, a tudíž náklady na ubytování a stravu. Kromě toho jsme se rozhodli soutěž koncipovat nikoli jako celostát-

ní, nýbrž jako postupovou. Do dálek si tudíž zacestují jen ti nejlepší a jen jednou a ne pětkrát za školní rok.

Verbattle však není inkluzivní jen svou cenou, ale také svou cílovou skupinou. Zatímco tradičně nejvíce debatují středoškoláci a pro základní či vysoké školy se používají jiné debatní styly, Verbattle umí jen s drobnými obměnami pokrýt všechny tři úrovně škol. Ale ani tady nekončí. Existuje dokonce varianta pro širokou veřejnost. Tak daleko sice zatím v Česku nejedeme, ale jednou... Kdo ví. Pro nadcházející školní rok se spokojíme s tím, že i debatéři z regionů si budou moci svou zálibu užívat za symbolické částky a třeba také povedeme nějaký celosvětový žebříček těch nejlepších debatérů.

Vlastimil Waic
Česká debatní společnost, z. s.

1. ročník Nízkoprahové ligy férového fotbalu

Za podpory Hl. m. Prahy v rámci programu Prevence kriminality se letos poprvé odehraje Nízkoprahová liga férového fotbalu. Do ligy se zapojí devět mládežnických organizací, kdy týmy budou složeny z členů nízkoprahových klubů. Celorepubliková kampaň projektu Fotbal pro rozvoj tak v Praze nabere zbrusu nové podoby.

Celá liga se bude odehrávat dle konceptu F3 fotbalu, tj. bude mít tři „po-

ločasy“. Tím třetím bude debata po hře o dodržování pravidel, která se stanoví na začátku herního dne pro všechny týmy. V tomto pojetí je tak kromě počtu vstřelených branek důležitý aspekt fair play, respekt a umění vést diskuzi. Liga se odehraje ve čtyřech herních dnech formou každý s každým, její oficiální zahájení včetně vysvětlení pravidel a losování týmů proběhlo 13. 4. 2016 v nízkoprahovém klubu Vrtule. První dvě ligová kola se odehrají v termínech

20. 4. a 24. 5., další dvě pak v září a říjnu. Hlavními donory ligy bude Magistrát hl. m. Prahy, Česká rozvojová agentura, Fond česko-švýcarské spolupráce a INEX – Sdružení dobrovolných aktivit,

jakožto zaštiťující organizace projektu. Vedle těchto kol streetfotbalové ligy se odehraje 18. 6. Fair Play fotbalový pohár v Selesíanském středisku v Kobylisích, který bude zároveň oficiálním

zahájením letošní kampaně projektu Fotbal pro rozvoj. Zde nebude chybět panelová diskuze se známými osobnostmi a bohatý doprovodný program. Fotbal pro rozvoj dává každoročně šanci sociálně vyloučeným jedincům, kteří prostřednictvím fotbalu rozvíjejí své sociální dovednosti a začleňují se do společnosti. Obecně kampaň s heslem „Kopeme za lepší svět“ upozorňuje na potenciál využití sportu jako nástroje pro pozitivní změnu společnosti, lepší vzájemnou komunikaci a propagaci myšlenek tolerance a vzájemného respektu. Pilotní pražský ročník by se měl v následujícím roce rozšířit i do dalších regionů České republiky, kde Fotbal pro rozvoj působí. Vítězové z regionů se poté utkají v celorepublikovém finále.

Kateřina Mlynářová

Fotbal pro rozvoj, INEX – SDA

Tančící dvorky pro všechny

Sdružení Roztoč je dobrovolné zájmové sdružení dětí a dospělých. Přispívá svou činností k rozvoji kulturního prostředí města Roztoky a jeho okolí.

Cestou tvořivosti, vzájemného setkávání a kulturního vyžití se snaží o obohacování a zkvalitňování života místních obyvatel a nabízí prostor k tvořivosti a poznání.

Svémi aktivitami sdružení také umožňuje vzájemná setkávání dětí a dospělých z různého kulturního i sociálního prostředí, profesionálů i amatérů z našeho kraje i vzdálenějších koutů Čech a Evropy.

Nový projekt Sdružení Roztoč se jmenuje „Tančící dvorky – cyklus tančírů“. První tančírnu z tohoto cyklu charakterizují tato slova „tanec, zpěv, koláče, víno a cimbál“.

Idea je následující: každý měsíc se vybere jeden z roztockých dvorků (přičemž nabídnout ho k zapůjčení může každý), a ten se na jeden den roztančí. Sejdou se na něm hudebníci a všichni ti, kdo rádi tančí, dvoreček se zvelebí a připraví se občerstvení.

Na dvorek může přijít kdokoli, kdo si chce zatančit. Na každé tančírny se bude vždy učit jeden nový tanec. Po tomto rozšíření tanečního repertoáru bude ale prostor i na tanec nesvázaný žádnými pravidly, tanec od srdce.

Jak už bylo naznačeno, na první tančír-

ně se bude učit folklorní tanec, který se jmenuje „Straňanské“ a pochází z obce Strání, jež se nachází na jižní Moravě. Tančit se bude za doprovodu cimbálové Muzičky.

Tento projekt má nakročeno k úspěchu. Při tradiční Masopustní veselce v Úněticích není nikdy o tanečníky a tanečnice nouze. V Roztokách žádný dostatečný taneční prostor ale není. Přes rok tak zůstávají taneční střevíce nevyužity. Toto je tedy jedinečná šance pro všechny, kteří chtějí na Masopustu nebo kdekoliv jinde ohromit svými znalostmi folklorních tanců.

Akci pořádá Sdružení Roztoč za podpory Přemyslovských Středních Čech z grantu Malý přemyslovský měšec.

Kateřina Korychová,

Sdružení Roztoč, z.s.

Na Putování se psem se může vydat každý

Hledáte náměty pro svůj oddíl? Chcete aktivity připravené „na klíč“? Stačí se s dětmi vypravit třeba na Putování se psem.

Zdůrazníme ovšem, že jde pouze o jednu součást z cyklu Výpravy za poznáním, který pamatuje na děti všech věkových kategorií, a především nabízí aktivity pro všechny děti bez rozdílu

– protože je nabídkou i pro ty se specifickými vzdělávacími potřebami. Proto zcela naplňuje motto: „Aby byl volný čas pro všechny.“

Putování se psem je program určený dětem mladšího školního věku (jiný mu samozřejmě předchází a další navazují). Nabízí širokou škálu témat, například rodina, zdravá výživa, ale i stopy zvířat, uzly, kolektivní hry, výroba masek, internet, fotografie, malování na sklo... Nezastupitelné místo mají i činnosti zaměřené na zdravý pohyb, který je v tomto věku potřebný a přirozený.

Putování se psem dává dětem možnost vyzkoušet si různé činnosti, poznat romantiku výprav do přírody.

Podporuje touhu uchovávat si vzpomínky třeba v podobě nejrůznějších dětských pokladů. Děti si zábavnou formou dokážou spojit školní poznatky s konkrétní činností, mají možnost si své znalosti a dovednosti vyzkoušet v praxi. Tvůrci programu nezapomněli ani na zdravou soutěživost, jež je pro tuto věkovou kategorii typická. Ovšem s tím, že zde neexistuje přehnaný důraz na výkon a úspěch. Silným motivem aktivit je naopak kamarádství, symbolizované psem, který děti věrně provází na jejich cestách za poznáním.

Nabídkový program je tematicky rozdělen na oblasti Člověk a společnost, Příroda, Sport, Technika, Umění. Každá oblast je ještě podrobněji členěna podle školních tříd.

Jednotlivé aktivity jsou přehledně uspořádány a popsány pochopitelnou a zajímavou formou na tzv. metodických listech.

Ty pomohou především (ale nejen) začínajícím vedoucím, kteří tu najdou i srozumitelně popsané přístupy k dětem se specifickými potřebami. Takže, jak už bylo naznačeno, i děti s ADHD, zdravotním hendikepem, příslušností k menšině nebo jiným znevýhodněním se díky tomu mohou zcela přirozeně

zapojit do běžné činnosti oddílu. Využití programu dokládá otevřenost našich oddílů co největšímu počtu dětí a též naši připravenost podělit se s ostatními o ověřené zkušenosti.

V širší souvislosti má i dopad na společnost, která na základě našeho poznání není dostatečně otevřená lidem, kterým různé překážky znemožňují plnohodnotnou účast na společenském životě.

Naše programy pomáhají tyto slabiny překlenout a přinášejí obohacení přístupně všem zájemcům.

Všechny metodické materiály včetně pracovních listů, najdete na stránkách www.kliceni.cz. Přesvědčte se, že to funguje.

žít i e-mail pionyr@pionyr.cz – lze své otázky konzultovat s odborníkem. To vše můžete vyzkoušet.

Anna Nováková, Pionýr

Poradenství a podpora oddílů prostřednictvím supervizních setkání

Odbor Junáka Skauting pro všechny již pět let podporuje vedoucí dětských oddílů při práci s dětmi se specifickými potřebami. Vedoucí mohou kontaktovat emailovou a telefonickou poradnu, mohou si domluvit setkání s odborníkem, poradit se, kde získat finance.

Pokud vedoucí řeší situace, které se např. opakují, je těžké je zvládat, vyvolávají konflikty v týmu vedoucích apod. Nabízíme vedoucím také možnost setkání se supervizorem, který jim může pomoci najít v nastalé situaci řešení.

Co je supervize?

Skupinová supervize je pro účastníky příležitostí sdílet svoje problémy a těžkosti a pomoci jim nacházet nová řešení. Může nám dát příležitost podívat se na věci s odstupem, vyvarovat se snadného obviňování druhých. Dává možnost pustit se do hledání nových možností a úhlů pohledu, získat podporu. Supervize je jedna z forem podpory profesionálního růstu. Cílem supervize je plánovat další postup práce a zvyšovat tak svoji kompetenci. Díky nezávislosti supervizorů dává lidem možnost otevřeně hovořit o své práci a o problémech a situacích, které s ní souvisejí, a to v bezpečném prostředí skupiny.

Dobrou supervizi nenahradíte rozhovorem s kamarádem či respektovaným

vůdcem, jakkoli je to důležitá část reflexe při vaší práci.

Služba supervizora je hrazená. Poplatek lze zahrnout do grantových a nákladových položek, které organizace běžně využívají.

Marie Podvalová,
Skauting pro všechny

Ještě nemáme vyhráno

Zkušenost oddílu skautek s řešením poruch příjmu potravy prostřednictvím supervizního setkání.

„S poruchami příjmu potravy jsme se v oddíle skautek setkaly už před několika lety. Holky o tom všem tehdy věděly. Letos se však toto téma mezi nás opět vrátilo s ještě větší intenzitou. Mezi 19 skautkami se objevily dvě dívky s touto poruchou,“ vypráví jedna z vedoucích oddílu skautek, který vzhledem k citlivosti tématu nebudeme přímo jmenovat.

Jednou ze skautek, které se to týkalo, byla ta, která podobnou věc řešila již v minulosti. Po léčbě, kterou prodělala, bylo dlouhou dobu vše v pořádku. Teď se však pravidelně setkávala s čerstvě nemocnou členkou oddílu, a i ona se brzy vrátila do světa počítání kalorií a gramů. Rodiče čerstvě nemocné skautky zasáhli velice rychle a velmi brzy jí zajistili péči na příslušném oddělení. V tu samou dobu začala rapidně hubnout i třetí skautka. Její rodiče si nechtěli připustit, že by se něco takového vůbec mohlo stát. „Ostatní holky se zanedlouho začaly ptát, proč je tato skautka tolik hubená a že to přeci není

normální. Netušily jak se chovat, co dělat, a ptaly se nás – jenže my jsme toho také moc nevěděly,“ vzpomíná vedoucí oddílu. Oddíl uspořádal pro členky setkání s psychologkou, kterou znaly. Téma se však mezi skautky po čase opět vrátilo. Každá sebemenší meze- ra v programu byla zaplněna soustem nejpeprnějších novinek o tom, kdo je moc tlustý, kdo málo jí – a kdo další má určitě anorexii. Četnost takových debat přestala být únosná.

Vedoucí se tedy obrátili na Poradnu odboru Skauting pro všechny. Tam jim doporučili supervizní setkání s psychologem. „Plný očekávání jsme přišly na smluvené místo k psychologce. Seděly jsme mlčky na gauči a nevěděly jak začít... Psycholožka byla skvělá. Za hodinu a půl jsme probraly všechno, co nás trápilo. Pokládala otázky a my jsme samy hledaly možná východiska. Dala nám spoustu rad a tipů, jak se k situaci postavit a jak ji řešit,“ popisuje zkušenost vedoucí oddílu.

Na setkání s psychologkou se vedoucí oddílu domluvily, že se sejdou s rodiči všech skautek. Ti vše přijali nad očekávání dobře. Skautský rok vrcholil a oddíl se připravoval na tábor, ze kterého měli vedoucí trochu obavy. Ještě před táborem se vedoucí opět setkali s psychologkou. Tábor nakonec proběhl docela uspokojivě. „V tuto chvíli ještě zdaleka nemáme vyhráno, ale víme, že v tom nejsme sami a že na psychologku i na poradnu se můžeme kdykoli obrátit,“ uzavírá vedoucí.

Z časopisu Skauting, únor 2016,
Poruchy příjmu potravy v oddíle

Nabídka supervize pro organizace ČRDM

Rádi bychom nabídli této službě zprostředkovali i dalším vedoucím, oddílům a skupinám.

Nevíte si rady s některými situacemi při práci s dětmi ve vašem oddíle a rádi byste o nich mluvili s odborníkem?

Kontaktujte poradnu ČRDM na <http://provsechny.crdm.cz/poradna/> a domluvte se na setkání.

Hipoterapie začala v Hucul Clubu

Populárně naučné články nemají začínat otázkou, ale my to přesto zkusíme. Tak tedy: který živočich se nejvíce zasloužil o vznik a vývoj evropské civilizace?

Pratur, ovce, pes, divočák nebo třeba včela? Odpověď je snadná: ani jeden z nich. A také ne opice, koza nebo papoušek. A co tedy?

Kůň!

Nejvěrnější přítel člověka, který ho po více než tisíciletí doprovázel od narození až do hrobu, a někdy i dál.

Začátek tohoto přátelství nebyl právě radostný, neboť pravěký člověk hleděl na koně jako na zdravou a výživnou potravinu, a proto se kůň člověka spíše bál. Potom někdy docházelo i k soubojům, zvláště když byl člověk příliš hloupý nebo krutý, ale to s rozvojem evropské civilizace nemělo nic společného.

Poměrně brzy přišel člověk na to, že některá plemena koní jsou ochotná nosit na svém hřbetě upevněný náklad a později i člověka samotného. Nejlépe se k tomu hodila inteligentní polodivoká plemena, která jsou menšího vzrůstu, skromná, vytrvalá, statečná, (nebojí se ani ohně) a přitom družná a důvěřivá k lidem. Jako mimořádně schopný se při tomto výběru ukázal huculský kůň, který kdysi vznikl na základě karpatského divokého koně evropského – tarpána. Začátek domestikace huculů přesně neznáme, víme jen, že jeho soužití s člověkem trvá již několik tisíc let.

Huculských koní však výrazně ubylo hlavně v obou světových válkách a později i s rozvojem motorismu. Když se do jejich sčítání v sedmdesátých letech 20. století pustil dnes již známý Hucul Club TISu, napočítal na celé zeměkouli jen asi 300 těchto koní. To bylo téměř neštěstí, neboť členové Hucul Clubu mezitím dokázali, že se hucul výborně hodí také k léčbě civilizačních chorob, vad i zranění. Intenzivní záchrana huculských koní trvá již 46 let a dodnes není ukončená.

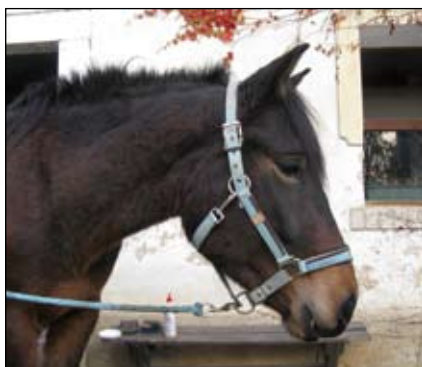
Kůň se totiž rodí až za 11 měsíců, do plné dospělosti dorůstá přibližně v šesti letech, ale naštěstí pak vydrží v plné síle nejméně do 24 let. Jeho zplodění, odchov a odborný výcvik je tedy finančně poměrně náročný, ale hipoterapie, kterou dokáže huculský kůň poskytnout zejména handicapované mládeži, mnohonásobně všechny výdaje vynahradí.

O hipoterapii – zdravotní péči prostřednictvím koně – by členové Hucul Clubu TISu mohli napsat celý román. Třeba o tom, jak se lékařského využití hucu-

la ujal v Československu náš významný neurolog a ortoped, univerzitní profesor MUDr. Karel Lewit, DSc.

Jen málokdo také ví, že světová hipoterapie vděčí za svou popularitu i našemu prvnímu prezidentovi Tomáši Garrigue Masarykovi. Ten začátkem světové války na radu švýcarských neurologů (z nichž jeden, Henri Revilliod, byl Masarykovým zetěm) začal této metody používat k léčbě těžkých válečných stresů, jimiž boj za vznik samostatného Československa Masaryka zatěžoval.

Práce s koněm, byť tehdy ne huculským, se panu prezidentovi tak zalíbila, že od r. 1915, tj. v jeho 65 letech, se

Huculský kůň

- je menšího vzrůstu (cca 138 cm v kohoutku)
- nemá bílé znaky na srsti, mívá výrazný úhoří pruh a oslí kříž
- má odolnou rohovinu kopyt, takže se nemusí kovat
- je odolný, skromný a vytrvalý
- má silně vyvinuté instinkty (jako např. mateřský pud, stádní pud, orientaci atd.)
- hucul = rumunsky zbojník

TIS – Nezávislé sdružení přátel přírody

TIS je nejstarší nevládní ekologická organizace v ČR. Byl založen v roce 1958 jako Sbor ochrany přírody Společnosti Národního muzea na podnět O. Leiského.

Ve své činnosti vychází z ideálů Alberta Schweitzera, Ernesta Thompsona Setona, Miroslava Tyrše, Tomáše Garrigue Masaryka a Antonína Benjamina Svojsíka.

Rozvíjí moderní přístup k životu s dobrým a poučeným vztahem k přírodě – biosofii.

začal v emigraci učit jezdit na koni a až do pozdního stáří 83 let vykonával slavnostní vojenské ceremonie nové republiky v sedle. A celý svět nám ho záviděl pro jeho pružnost a půvab.

Pro členy Hucul Clubu bylo také potěšením, že Česká pošta vydala v r. 2006, t.j. právě na paměť 30. výročí zahájení Čs. hipoterapie pamětní poštovní známku v hodnotě 10 Kč, která byla během několika dnů zcela vyprodána.

Kdyby ovšem měla být vydána opravdu jubilejní známka světové hipoterapie, nesla by datum přibližně o 1800 let starší a oslavovala by osobního lékaře římského císaře Marca Aurelia jménem Gaius Claudius Galenos, který svému vznešenému pacientovi písemně přímo ordinoval cvičení na koni jako neomylný prostředek ke zlepšení tělesné i duševní kondice.

Středověk na tyto dobré rady zapomněl, a vlivem modernizace dopravy v posledních dvou stoletích se postupně ztrácelo i původní poslání koní. Sportovní jezdeckví a vojenské využití koní naštěstí pomohlo uchovat základní jízdní dovednosti. Díky tomu ještě armáda starého rakouského mocnáře Franze Josefa stejně jako jeho šlechta netrpěla bolestmi páteře nebo duševními poruchami. Tak alespoň pravila moudrost zkušených vojenských lékařů, kteří ještě tu a tam radili mladým lektorům hipoterapie z Hucul Clubu. Ti pak deset let vyučovali tuto osvědčenou lékařskou disciplínu na Karlově univerzitě v Praze i na dalších školách v České republice.

Moderní způsob života s katastrofálním nedostatkem pohybu a s mecha-

Hucul Club TISu

– jako sdružení pro záchranu huculského koně – byl založen 15. listopadu 1972, kdy na celé planetě zbývalo jen asi 300 jedinců tohoto plemene. V současné době jich je evidováno přes 2000.

Za cíl si toto sdružení dobrovolníků a nadšenců vytkló huculského koně zachránit a najít mu nové uplatnění v moderním světě.

Základní myšlenkou Hucul Clubu je výchova k přátelství člověka a zvířete.

www.huculclub.eu

nizovanou dopravou přináší mnoho potíží fyzických i psychických zejména mladým lidem, a proto se hipoterapie v celé své někdejší slávě vrací znovu na scénu života.

Třeba lidstvo někdy zmoudří!

Huculský kůň bude určitě při tomto zmoudření pomáhat, a to nejen v obo-

ru zdravotnictví, ale i ve sportu a turistice k využívání volného času. I proto Hucul Club pořádá pro děti a mladé lidi každoročně několik běhů letních táborů s koňmi. A nejen ty.

Vždyť hucul je kůň také z volné přírody, kterého Hucul Club neokoval ani při slavné dálkové jízdě z Banské Bystrice do Prahy. Trasa dlouhá 700 km vedla převážně přírodním terénem a byla v roce 1984 uspořádána na počest 40. výročí Slovenského národního povstání.

Stejně tak budou v Hucul Clubu vždy znova ožívat romantické chvíle z 16 distančních dostihů, z nichž v nejednom zvítězili před velkými dostihovými koňmi tito pomenší, ale svalnatí a odolní huculové.

Na takové zážitky účastníci nikdy nezapomenou.

Otakar Leiský

Při hipoterapii

je nezbytné navodit vzájemné souznění mezi pacientem a koněm; je třeba, aby byl pacient klidný a měl kladný vztah ke koni, neboť jinak by léčebný účinek byl značně oslabený.

Inkluze je most k úplné společnosti

Ve své pedagogické praxi působil na všech typech škol – od základní až po Fakultu tělesné výchovy a sportu UK v Praze. Již 24 let stojí Vladimír Bílek v čele Společenství harmonie těla a ducha (SHTD), jež pečuje o zdravé, a především o zdravotně a sociálně znevýhodněné děti a mládež v ČR.

Sociální začleňování (inkluze) z pohledu organizací pracujících s dětmi a mládeží je začlenění sociálně nebo zdravotně hendikepovaných dětí a mládeže do volnočasových aktivit pořádaných spolky, oddíly, kluby... apod. Cílem přitom je, aby se stali aktivními a rovnoprávními členy skupiny. Jak jste tuto problematiku pojali ve Vašem Společenství?

O inkluzi se v České republice začalo hovořit řekněme tak před deseti lety, kdežto já jsem sdružení s názvem „Společenství harmonie těla a ducha“ založil už před dvaceti čtyřmi roky. Tehdy se v souvislosti se začleňováním zdravotně postižených lidí do společnosti mluvilo o integraci. Šlo nicméně rovněž o určité formy, metody a prostředky vhodné k začleňování znevýhodněných dětí a mládeže do vzdělávacích, výchovných či – jako v našem případě – volnočasových aktivit. Nebo, chcete-li, jednalo se o začleňování do většinové společnosti...

Záležitost jsem nejprve probral se svými kamarády – lékaři a rozhodl se, že se do této náročné činnosti pustím. V našem Společenství jsme začínali s integrací epileptických dětí. A to v době, kdy jejich situace byla taková, že epileptických dětí se spolky – dříve občanská sdružení – v podstatě bály. Ty děti tak byly vlastně automaticky již předem vyčleňovány... Dnes pečujeme o stovky dětí a mladých lidí z celé naší republiky, z nichž více než polovina má různé zdravotní hendikepy, ať už jde o epilepsii, hydrocefalus, mozkovou obrnu, autismus, Aspergerův syndrom, ADHD, enurézu, astma, lehčí formy mentální retardace, poúrazové stavy, nadváhu, nebo jiné. Staráme se také o děti z náhradní výchovné a rodinné péče, jako jsou dětské domovy a klokánky, dále o děti pěstounů a samoživitelů, včetně romského etnika a národnostních menšin s různými psychosociálními deprivacemi či poruchami chování a jednání...

Jaký význam inkluzi přikládáte Vy osobně?

Já si myslím, že je to naprosto správná

věc. Inkluze v praxi pro mě znamená, že každý jsme jiný, a všichni jsme si rovni. Chtěl bych upozornit, že my v SHTD pracujeme s dětmi, u kterých můžeme dosáhnout viditelného zlepšení jejich stavu. To se ale stane jedině za předpokladu, že je pro ně něco uděláno. Když to pro ně uděláno nebude, nezlepší se. A to je také princip, na jehož základě k inkluzi přistupuji.

O inkluzi se v současné době mluví zejména, ba téměř výlučně v souvislosti se školstvím. Jaký vztah panuje podle Vás mezi inkluzí ve školním a ve spolkovém prostředí, kde se odehrává mimoškolní činnost?

Předesílám, že se opírám nejen o více než dvacetiletou praxi ve spolkovém prostředí, ale i o svoji předchozí rozsáhlou zkušenost v oblasti školství. Prošel jsem Základní školu v Havířově, učňovskou školu v Malešicích, učil jsem na špičkovém gymnáziu Arabská v Praze 6, kde byly svého času nejlepší podmínky na tělocvik (*PaedDr. Vladimír Bílek má aprobaci tělesná výchova-zeměpis-branná výchova, pozn. red.*) a poté, co si mě vyžádala fakulta, působil jsem na FTVS UK. Po roce '89 jsem pomáhal zakládat novou státní správu v oblasti tělovýchovy, potažmo mládeže na ministerstvu školství...

Otevřeně říkám, že si nesmírně vážím nové paní ministryně školství Kateřiny Valachové. Jak jejího vysvětlování dané problematiky, tak konkrétních kroků, které v oblasti inkluze podniká. Začal s tím před deseti lety pan ministr Petr Fiala; ona na něj navazuje a dotváří, co je třeba. Navíc ovšem získala pro daný účel peníze, což je velmi rozumně promyšlený a správný krok.

Vztah mezi inkluzí ve škole a ve spolkových dětech a mládeži je prostý. Nemůže existovat inkluze ve škole, aniž by existovala při volnočasových aktivitách. Není možné, aby děti, které mají nějaký mírný hendikep, byly začleňovány do pospolitosti třídy, ale už ne do party svých vrstevníků v oddíle, družině, klubu... Stálo by za to udělat průzkum, kolik jednotlivé spolky mají ve své péči takových dětí, o kterých tu teď mluvím. A trochu pozornosti – včetně té finanční – která je nyní pod zorným úhlem inkluze přednostně upřena ke školství, věnovat i mimoškolní výchově...

Inkluze určitě přinese spoustu nových podnětů. Také problémy, jistě, ale věřím, že učitelé i spolky si s nimi budou umět poradit. A že v souhrnu půjde o posun dobrým směrem, o tom jsem přesvědčen. Samozřejmě vím o kritice této snahy, a to i od prezidenta (Miloše Zemana). Jenže – pan prezident to nikdy v životě nedělal...! Já ano, čtyřicet let. A vidím ta pozitiva, která jsou oboustranná, tedy jak pro hendikepované, tak pro jejich okolí.

Zažitá představa většiny Čechů je, že správná inkluze probíhá tak, že se všechny děti bez ohledu na své hendikepy učí v jedné třídě. Zdejší učitelé mají obavy, že začleňování těchto žáků nezvládnou, a naruší se tím výuka. V zemích, které mají s inkluzí zkušenosti v řádu desítek let (VB, Finsko či Norsko) to ale úplně neplatí: část hodiny postižené děti absolvují ve zvláštních skupinách, v případě potřeby se jim věnuje i samostatný pedagog... Jak to funguje – nebo by fungovat mohlo – ve spolkovém prostředí?

Inkluze je a bude vždy náročná. Jde přece o konkrétní lidi s konkrétními problémy, a tudíž i přístup k nim musí být individuální. Umím si docela živě představit složitost situace, kdy v jedné třídě může být několik hendikepovaných dětí s asistenty – a rodičovské obavy, že brzdí vzdělávání ostatních... Nebo naopak přechod dítěte z praktické školy do normální a jeho traumatizaci rozsahem učiva... Stále ale platí, že existují speciální školy pro složitější případy, které jde skutečně těžko včlenit do většinové společnosti. To je důležité zdůraznit. A pak – víme přece, že fungovaly jednotřídky, kde kantoři mívali děti od první do páté třídy. A to včetně „zlobilů“, dětí chytrých, dětí nadaných, geniálních i hloupých... A zvládli to! Takže si myslím, že totéž by se nějakým způsobem mělo dít i ve spolkových klubovnách; vím, že to tak dělá třeba Junák.

Obecně vzato, zájmové činnosti a volnočasové aktivity plní důležitou funkci a jsou přínosem také pro školu. Možná je tu někde manévrovací prostor i pro Českou radu dětí a mládeže. Třeba při získávání potřebných dat z jejich členských spolků a následně pak při zorganizování školicích kurzů pro dobrovolníky, kteří by o to stáli.

Jaké přednosti – existují-li takové – spatřujete právě v sociálním začleňování do rozmanitých oddílů, družin či klubů?

Hendikepované děti jsou mnohdy z mimoškolních aktivit vyčleněny, málokdo je totiž chce. Řada těch dětí opravdu skončí ve škole – a je doma. Čas tráví třeba na počítači...

V dětském spolku si mohou najít nové kamarády, případně i nějaký vzor, se kterým se nikdy nesetkali. Klubová činnost úžasně rozvíjí komunikaci, týmového ducha, je to zkrátka fenomén. Umožňuje nám přejít inkluzivní most a začít společnost vnímat takovou, jaká ve svém celku skutečně je. Ta společnost

totiž není jenom společností zdravých lidí. Stejně jako není jenom společností lidí nemocných, bláznů nebo lidí s IQ přes 140. Ta společnost je taková, jaká je – pestrá – a my všichni dohromady se musíme naučit v ní žít.

Přednosti mimoškolní inkluze jsou patrné i na straně zdravých dětí. Vidí, s čím vším mají jiné děti problémy. A začnou si vážit například svého zdraví. Nebo toho, že jsou průměrně nadané. A hendikepované děti? Právě na táboře si dobře všimnou, jak jsou na tom oproti ostatním. Porovnávají. Řeknou si třeba: tak dobře, jsem z dětského domova, ale nemusím brát prášky na epilepsii... Epileptik si řekne: ano, mám epilepsii, ale zase se nepočurávám... A tak bych mohl pokračovat. Na začátku pobytu na našem táboře děti vždycky upozorníme: všichni tu máme nějaký hendikep, a tak si zkrátka pomáháme. A funguje to. Děti se pak sobě navzájem neposmívají, a v rámci možností si pomohou. A ačkoliv je známo, jak dokáží být děti někdy velice kruté, když pak už někoho takto poznají a přijmou mezi sebe, nedají na něj dopustit. To máme ověřené stoprocentně...! Chrání ho, častokrát se stanou i jeho kamarády. A viděno našimi očima vedoucích mu pak na táboře pomáhají a starají se o něj.

Můžete uvést nějaký konkrétní příklad z praxe Vaší organizace?

Ona by jich byla spousta. Ale jeden za všechny: Vašek. Silný epileptik, který je po operaci mozku. Jezdí s námi už dobrých deset let. Vráťm-li se na úplný počátek, tak když jsem ho prvně uviděl, v duchu jsem jeho mentální retardaci odhadoval na vyšší stupeň. Na táboře

ale začal přece jen postupně jako by „ožívat“, alespoň nám to tak připadalo... Když jsme pak odjížděli z tábora, tekly mu slzy jako hrachy. Měli jsme tehdy s Hankou (*spolupracovníci Vladimíra Bílka, pozn. red.*) strach, že se mu tam nelíbilo, nebo že se mu dokonce něco stalo, že jsme snad něco zanedbali...? Až pak vyšlo najevo, že on brečel, protože nechtěl domů... Později, už po příjezdu z tábora, jsme od Vaškovy maminky dostali děkovný dopis. Lepší „zpětnou vazbu“ jsme si ani nemohli přát.

A docela nedávno – bylo to také na našem letním táboře – jsme přišli náhodou na to, že má Vašek geniální paměť: dokázal tam napsat hru Zdeňka Svěráka slovo od slova zpaměti, „z hlavy“, do školního sešitu formátu A5. Také jsme si uvědomili, že se i vizuálně mění jeho výraz obličeje k lepšímu.

Mimochodem, podobně jsou na tom i někteří malí Romové, když poznají, že to s nimi někdo myslí dobře. Když vidí určitý řád, důslednost a to, že existují pravidla hry.

Co byste poradil svým méně zkušeným kolegům a kolegyním – vedoucím v dětských spolcích, postaveným před dilema, zda inkluze ANO či NE?

Kdysi jsem vymyslel našemu spolku krédo: Pomáhat dětem je nejhumánnější lidská činnost. Musí se to ale umět. Takže moje rada je prostá. Uvědomte si, že každý, kdo pracuje s dětmi, musí mít odpovídající schopnosti, dovednosti a musí se hodně učit. A především musí být dobrým a citlivým člověkem.

Za rozhovor poděkoval Jiří Majer

Česká středoškolská unie

Sdružujeme aktivní a inspirativní středoškoláky. Jsme místem nových přátelství, prostorem pro sdílení zkušeností a nápadů, stojí mj. psáno na webu České středoškolské unie (ČSU). Její cíle a činnost, již ČSU vyvíjí, přiblížily čtenářům Archy Lucie Arendacká a Michaela Slámová.

Kolik má Česká středoškolská unie momentálně členů? A v jakém věkovém rozpětí?

Rozlišujeme dva typy členství. Individuální členství momentálně náleží 350 lidem a delegáti v naší struktuře zastupují 18.000 středoškoláků. Sdružujeme žáky převážně od 15 do 19 let.

Kdy ČSU vznikla a z jakých pohnutek? Máte nějaké styčné programové body s jinými organizacemi středoškolských studentů – například s Asociací středoškolských klubů ČR?

ČSU vznikla v březnu roku 2013 z iniciativy aktivních středoškoláků zastupujících žákovské samosprávy. Ti volali po změnách českého vzdělávacího systému, posilování občanské angažovanosti a občanského vzdělávání či podpoře všeobecného vzdělávání s důrazem na roli kritického myšlení. Důležitým cílem bylo vytvoření reprezentativní žákovské platformy, která by organizovaně a aktivně prosazovala názory studentů a hájila jejich práva a zájmy na lokální, celostátní i mezinárodní úrovni.

Kde všude nyní působíte?

Snažíme se zapojit co nejvíce středo-

školáků po celé České republice, ať už jako jednotlivé členy, nebo přímo delegáty zastupující studentské samosprávy. Dále máme síť regionálních koordinátorů, jejichž úkolem je být k dispozici studentům v dané oblasti. V současné době také plánujeme projekt s názvem Zažij střední jinak, který se bude postupně konat ve třech městech, a to v Praze, v Českých Budějovicích a v Olomouci. Sami studenti se podílejí na výběru témat prostřednictvím svých studentských samospráv. Cílem je přiblížit účastníkům danou problematiku, diskutovat o ní s odborníky a navrhnout vhodné řešení. Výstup z dané akce následně využijeme pro další činnost naší organizace a návrhy studentů budeme dále prosazovat.

V čem tkví hlavní těžiště vaší činnosti? A v jakých dalších směrech ji vyvíjíte?

Naším posláním je organizovaně a aktivně prosazovat a hájit názory, zájmy a práva žáků středních škol, a to jak na lokální, tak celostátní i mezinárodní/evropské úrovni (skrze panevropské

sdružení středoškolských samospráv OBESSU). Jednou z našich stěžejních činností je podpora vzniku a fungování studentských samospráv na českých školách, jejichž prostřednictvím mohou žáci dané školy efektivněji zasahovat do chodu školy, usilovat o změny nebo pořádat zajímavé akce pro své spolužá-

**Česká
středoškolská
unie, z. s.**

**Kozácká 183/6
101 00 Praha 10 –
Vršovice**

+420 725 510 142

stredoskolskaunie.cz

info@stredoskolskaunie.cz

ky. Dále klademe důraz na občanskou angažovanost a občanské vzdělávání, kritické myšlení nebo propojení výuky s neformálním vzděláváním.

Uvedte prosím pár příkladů vydařených projektů, respektive akcí, nejlépe z poslední doby.

Uskutečnili jsme například projekt Vzorová samospráva, sestávající z několika workshopů pro zástupce studentských samospráv. Jejich výstupem je brožura, která poskytuje rady pro žáky, jak na své škole žákovskou radu založit a vést. V únoru letošního roku jsme uspořádali Víkend studentských samospráv. Akci, která je určena zástupcům žákovských rad, parlamentů či senátů ze středních škol. Jednotlivé samosprávy zde představily svou činnost a získávaly navzájem nové zkušenosti. Součástí byly také například panelová debata o občanském aktivismu nebo tematické workshopy.

Nedávno jsme rovněž představili otevřený dopis ministryni školství Kateřině Valachové, v němž vyjadřujeme své stanovisko k plánované potravinové vyhlášce, která zakazuje prodej nezdravých potravin ve školách. Zastáváme názor, že zdravou stravu lze podporovat i jinak než formou restrikce a omezování mnohdy dospělých studentů. Dále například upozorňujeme, že je potřeba dbát taktéž na kvalitu obědů ve školních jídelnách. Veřejnost se může pod tento dopis podepsat na našich webových stránkách, kde jsou také naše postoje vysvětleny podrobněji. V souvislosti s nedávno medializovanou kauzou šikany učitelky z SPŠ Na Třeběšíně jsme upozornili na nefunkční insti-

tut školského ombudsmana. Své obavy jsme vyjádřili už při vzniku této funkce – a bohužel se nám nadále potvrzují. Vadí nám především, že o jeho existenci studenti v drtivé většině případů ani nevědí. V tomto ohledu nepomáhá především fakt, že ombudsman neprojevil zájem současnou situaci změnit. Ocenili bychom například vlastní webové stránky nebo výstupy v médiích. Na naši kritiku zareagovala ministryně školství Kateřina Valachová a konstatovala, že by si přála, aby se činnost školského ombudsmana posunula směrem k regionům a konkrétním kauzám.

Máte nějaké spřátelené organizace, spolky, s nimiž rádi spolupracujete?

Jsme součástí České rady dětí a mládeže a OBESSU, organizace sdružující středoškolské unie v Evropě. Spolupracujeme například se Strukturovaným dialogem s mládeží, Stredoškolskou študentskou unií Slovenska, Alianciou stredoškólkov, Studentskou komorou Rady vysokých škol, Centrem pro demokratické

učení, které se zabývá žákovskými parlamenty nebo Mladými občany, kteří se orientují na občanskou participaci.

Dělá vám při vaší činnosti něco „vrásky na čele“? A čeho si naopak velmi ceníte?

Nejsme spokojeni například s výukou matematiky, nedostatečnou hodinovou dotací základů společenských věd, slabými kompetencemi studentských samospráv a s tím spojenou nízkou participací mladých lidí na formování veřejného prostoru. Narážíme také na neochotu některých orgánů či vedení s námi spolupracovat.

Nedávno proběhla naše schůzka s ministryní školství Kateřinou Valachovou, na základě které s ministerstvem navazujeme aktivní dialog a plánujeme další spolupráci při řešení problémů středního školství. Ceníme si, že ministerstvo začalo jednat se středoškoly a považuje je za relevantní partnery.

Připravil -jm-

Hnutí Brontosaurus naděluje Dárky přírodě

Jedna z nejdéle fungujících českých neziskovek spustila koncem března nový web. Každý může díky němu nadělit přírodě jako dárek například strom, ptačí budku, vyčištěný pramen nebo domek pro ježka.

Nová iniciativa Hnutí Brontosaurus poskytuje možnost pomáhat přírodě i v situaci, kdy na práci v terénu není čas. Kdokoli může za určitou cenu pořídit „Dárek přírodě“, který dobrovolníci z hnutí zdarma vytvoří a umístí. Za tímto účelem Hnutí Brontosaurus spustilo speciální web www.darkyprirode.cz. „Hnutí Brontosaurus ročně zasadí

na 1000 stromů, vyvěsí desítky budek a uspořádá desítky různých dobrovol-

nických akcí. Chtěli jsme pro ty, kdo chtějí přírodě pomáhat, ale z nějakého důvodu se nemůžou zúčastnit dobrovolnických akcí, vytvořit příležitost přírodě aktivně pomoci,” říká koordinátorka Dárků přírodě Monika Vrbovská. A dodává: „Každému dárci napíšeme, kde je jeho Dárek přírodě umístěn a kdy umístění proběhlo. Tak bude každý vědět, že byl jeho příspěvek využit právě a pouze na objednanou budku, strom nebo třeba hmyzí hotel.”

Lukáš Wiesner,

redaktor webu Hnutí Brontosaurus

Více: www.hnutibrontosaurus.cz

Na světě nejsme sami – tomíci pro druhé

V neděli 10. dubna 2016 proběhl v areálu Břevnovského kláštera již desátý a tedy jubilejní ročník akce Na světě nejsme sami.

Na světě nejsme sami je tradiční benefiční akce, kterou už od roku 2007 každé jaro pořádají břevnovské turistické oddíly Arachné a Jeleni. Cílem je pomoci dětem v jiných částech světa a zároveň připravit zábavný den pro děti v našem okolí a přiblížit příchozím situaci v oblastech, kterým pomáháme.

Na programu bývá každý rok spousta her a soutěží pro děti rozmístěných po krásných zahradách Břevnovského kláštera, tombola, jarmark s našimi výrobky, beseda o sponzorované zemi, kavárna a občerstvení, divadla a koncerty.

V letošním roce jsme vybrali a posíláme do Afriky rekordních 140.564 Kč!

Foto Jan Andrš (nahore) a Ivo Skoček (dole)

Výtěžek z akce opět podpoří stacionář pro sirotky v diecézi v Bozoum ve Středoafrické republice, a to prostřednictvím sdružení SIRIRI, o.p.s.

Děkujeme všem návštěvníkům a dětem z turistických a skautských oddílů, rodičům a farníkům, Břevnovskému klášteru, sponzorům tomboly a sponzorům různých materiálů, anonymním dárcům, dobrovolníkům a dalším lidem a organi-

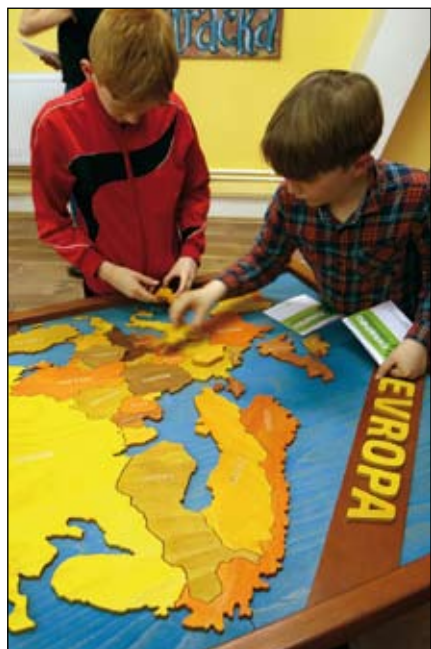
zacím, které se zasloužily o úspěšný ročník Na světě nejsme sami 2016.

(za)

Více zde: <http://nasvetenejsmesami.webnode.cz/aktualni-rocnik/>

Evropou křížem krážem

Valašské Meziříčí má novou atrakci pro děti i jejich rodiče. Ve Vrtuli – světě her a poznání byla otevřena interaktivní výstava Evropou křížem krážem. Jedná se o zábavně naučnou výstavu věnující se zeměpisu a zajímavostem Evropy. Hrávým způsobem se díky výstavě seznámíte se základními charakteristikami jednotlivých zemí, jejich krásami, památkami a zajímavostmi. Dozvíte se, jaká jsou oblíbená jídla místních lidí, jak se oblékají a jaké mají zvyky, kolik je v Evropě jazyků a jak se řekne třeba finsky ahoj. Slavnostní zahájení proběhlo v pátek 22. dubna 2016 ve Vrtuli – světě her a poznání ve Valašském Meziříčí.

Výstava je vhodná k zpestření výuky zeměpisu nebo jako další zajímavá činnost pro školní družiny.

Výstava vznikla díky projektu „Evropský

dům her mládeže Mikroregionu Valašsko-meziříčsko-Kelečsko a města Partizánské, který byl podpořen v rámci programu Erasmus+.

Ivo Skoček

Vrtule – svět her a poznání

Pospíšilova 12/13, nad jídelnou Mamulka, Valašské Meziříčí.

Otevřeno je vždy v pondělí, středu a pátek od 14 do 18 hodin.

Více informací:

www.zlatesipy.cz/vrtule

Uprchlíci, migranti a organizace dětí a mládeže

Již rok se do Evropy valí nepřetržitý proud běženců ze Sýrie, Iráku, Afriky, Afghanistánu a dalších zemí. Uprchlícká krize. Tak velké stěhování národů tady už dlouho nebylo.

Obyvatelé někde pomáhají, někde panikaří. Politici horečně hledají řešení, a stále nenacházejí žádné ideální. Jednotlivé státy Evropské unie řeší situaci – někdo přijetím uprchlíků, jiný jejich umístěním ve sběrných táborech nebo oplocením hranic, vyhoštěním...

Jak se vyznat v současné situaci, plné kontroverzních zpráv, počínaje teroristickými útoky v Evropě, přes pokles prestiže pomáhajících politiků, a konče reportážemi o obyvatelích malých dědin na trase přesunu migrantů z Balkánu do západní Evropy, kteří běžencům nosí deky a jídlo...?

Jak jsou na případné uprchlíky připraveny naše organizace, pracující s dětmi a mládeží? Co si o tom myslí a co dělají?

Mnozí dospělí členové z organizací v době největší krize loni na podzim, kdy se přes jižní Evropu posouval nepřetržitý proud uprchlíků, sebrali pár kamarádů, napěchovali auto vším, co by se mohlo lidem na cestě hodit, a vyjeli – do Maďarska, Srbska, Chorvatska, Slovinska, pomáhat do uprchlických táborů. Jeli tak pionýři, tomíci, skauti a další – víme o nich, a jsme rádi, že našli odvahu a prokázali svým činem lidskost a solidaritu s tisíci těch, které vyhnaly z domovů válka, chudoba či obavy o život.

Máme zprávy také o tom, že v zemích, jichž se přesun uprchlíků týká nejvíce, se zapojují i místní dětské a mládežnické organizace.

A co děti v našich spolicích, oddílech?

Zatím se nás nedotýká konkrétní každodenní realita setkávání se s migranty. Alespoň ne s těmi z této poslední vlny uprchlíků.

Přesto ve většině organizací své členy informují, debatují, konají sbírky, A konkrétně? Uveďme alespoň několik příkladů.

V pionýrské Mozaice vyšlo na přelomu roku několik článků pod názvem Globální migréna, v nichž se poněkud odlehčeným tónem osvětlují pojmy jako uprchlík, migrant, imigrační krize, islám, ale i přínos a úskalí debat v oddílech. Články především podporují dialog s dětmi na tato témata, a doporučují předložit dětem krajní názory a dát jim možnost utvářet si vlastní názor.

Upozorňují, že strach má velké oči, a to zejména strach z neznámého.

Vedení Junáka – českého skauta vydalo již loni v září výzvu vedoucím, v níž se mimo jiné píše:

„...Rolí skautingu jako největšího, padesátimilionového celosvětového hnutí dětí a mladých lidí je hledat způsob, jak pomáhat v rámci svých možností a posilovat vědomí, že nenávist není nikdy řešení. Jsme si vědomi toho, že otázky spojené s uprchlíky v Evropě nenabízejí jednoznačné odpovědi a ve společnosti na ně panují různé názory. Úlohou skautingu ovšem není, a v historii nikdy nebylo, vstupovat jen do těch společenských témat, na která panuje jednoznačný názor. Posláním skautingu je pomáhat dělat svět kolem nás lepším. Skrze formování mladého člověka i skrze pomoc, která je v našich silách.

Proto vyzýváme: Mluvme v oddílech o uprchlické krizi, hledejme ověřené informace a vysvětlujme skautkám

a skautům, že ne vše, co vidí, slyší či čtou, musí být nutně pravda. Snažme se téma zprostředkovat i těm nejmenším, neboť i jich se denně dotýká. Učme sebe i je kriticky třídit informace, diskutujme s úctou k druhým a respektem...“

Tématem se opakovaně zabývalo náčelnictvo Junáka, byly uspořádány debaty, besedy, ve skautských časopisech vyšly články. K tématu právě vyšla také poměrně obsáhlá skautská metodická příručka.

Čeští ymkaři se pro změnu chystají na mezinárodní seminář YMCA k uprchlické krizi, v červnu ve Francii.

A jak je to u vás – ve vašem spolku?

Ve vašich oddílech? Napište nám na adam@crdm.cz

Pro všechny, kdo chtějí vědět, jaké jsou možnosti pomoci lidem v nouzi, doporučujeme www.pomocuprchlikum.cz

Michala K. Rocmanová

Zástupci ČRDM píší premiérovi kvůli postupu policie při návštěvě čínské delegace

Zástupci České rady dětí a mládeže se obrátili na předsedu vlády dopisem, v němž vyjádřili svůj nesouhlas s postupem policie vůči českým demonstrantům v době, kdy Hrad hostil čínského prezidenta.

Vážený pane premiére,

dovolte, abychom Vás pozdravili a popřáli Vám zdar ve Vaší práci. Před nedávnem jsme Vám rádi poděkovali za uměřený a věcný přístup k migrační otázce. Náš dík trvá, vážíme si toho, že ministerský předseda naší země se trvá na hodnotách, které jsou blízké i nám.

Vážený pane premiére,

v tomto dopise bychom se chtěli dotknout problematiky, která nás v minu-

lých dnech velmi znepokojila.

Týká se návštěvy čínské delegace a přístupu Policie České republiky k českým demonstrantům.

Z veřejně přístupných zdrojů je zcela zřejmé, že policie nebyla v mnoha případech nestranná. Znepokojilo nás, že

uniformovaní i civilní příslušníci Policie České republiky doložitelně bránili pokojným demonstrantům vyjádřit své názory na přítomnost představitelů komunistické Číny, že jim byly odebírány tibetské i jiné vlajky. Nesouhlasíme s aktivitou, kdy příslušníci české policie očividně stranili čínským demonstrantům či proaktivně odstraňovali tibetské vlajky z privátních domů. Nerozumíme důvodu, proč policie zasahovala na akademické půdě (viz doložitelné televizní zpravodajství a výpovědi akademických funkcionářů) a vytvářela atmosféru, jako by bylo vyvěšení tibetské vlajky něčím nepatřičným či kriminálním.

Z mnoha veřejně přístupných svědectví je jasné, že jednání PČR hraničilo se šikanou, a to převážně mladých lidí, kteří nad návštěvou čínských pohlavárů nejásali a dali to veřejně najevo.

Střešní organizace Česká rada dětí a mládeže se přirozeně zajímá o život, podmínky a práva mládeže naší země.

Máme za to, že přístup naší policie při nedávné návštěvě čínské delegace výrazně poškodil víru mnoha mladých lidí v to, že žijí ve státě, kde policie pomáhá a chrání, a to nestranně.

Prosíme Vás proto, pane předsedo vlády, abyste se vahou své autority zasadil o prošetření všech případných excesů, ke kterým ze strany významné složky státní moci došlo.

Děkujeme Vám

Ing. Aleš Sedláček
předseda ČRDM

Mgr. Tomáš Novotný, v. r.
Pracovní skupina Stát ČRDM

Úřad vlády České republiky Oddělení styku s veřejností

Vážení pánové
Ing. Aleš Sedláček
předseda
Mgr. Tomáš Novotný
pracovní skupina Stát
Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24
110 00 PRAHA 1

V Praze 14. dubna 2016
Čj. 7065/2016-OSV

Vážení pánové,

panu předsedovi vlády byl doručen Váš dopis, v němž se zabýváte událostmi při nedávné návštěvě čínského prezidenta a jeho delegace v České republice. Kriticky hodnotíte přístup Policie České republiky k českým demonstrantům, převážně k mladým lidem.

Sdělují Vám, že Váš podnět byl vzat na vědomí a dále byl zaslán dle věcné příslušnosti Ministerstvu vnitra se žádostí o zaujetí stanoviska. S tímto stanoviskem budete následně seznámeni přímo ze strany Ministerstva vnitra.

Vážení pánové, dovolte mi z pověření pana předsedy vlády poděkovat za Váš dopis se zaujetím Vašeho stanoviska.

S pozdravem a přáním všeho dobrého

Mgr. Marek Macháň v. r.
vedoucí oddělení styku s veřejností

Česká rada dětí a mládeže
Dostala poštou
Příslo dne 13.4.2016
Číslo 161/19
Výřez
Poznámka

Navrhovaná novela zákona o myslivosti a její dopady

Z dílny ministerstva zemědělství přichází rozsáhlá novela zákona o myslivosti. To by samo o sobě pravděpodobně nebylo pro veřejnost zajímavé. Pakliže však odpovíte kladně alespoň na jednu z níže položených otázek, měli byste rozhodně zpozornět. Navrhovaná úprava se totiž zdaleka netýká jen myslivců.

Venčíte své psi miláčky ve volné přírodě takzvaně „na volno“?

Volně pobíhající domácí zvíře mimo vliv svého majitele se může notně prodražit.

Nově vám za takovéto venčení bude hrozit pokuta až do výše 30 000 Kč. Pokud by se takový prohřešek stal opakovaně v době jednoho roku, výše možné pokuty se dvojnásobí. Dvakrát zatoulaný či nedbale venčený pes by vás tak mohl ve výsledku stát až 60 000 Kč. To už rozhodně není zanedbatelná částka.

Chystáte se posekat vzrostlou trávu na vaší vlastní louce?

Pokud by byl zákon schválen v navrhované podobě, § 10 by vám ukládal povinnost oznámit uživateli honitby, ve které se váš pozemek nachází, se čtyřicetihodinovým předstihem dobu a místo kosení pčin.

Za nedodržení této informační povinnosti se dle novelou zaváděného znění vystavujete hrozbě pokuty až do výše 20 000 Kč pro fyzickou osobu a až 200 000 Kč pro osobu právnickou nebo podnikající fyzickou osobu. Pro malé zemědělce nebo například neziskové organizace, pracující s dětmi a mládeží, vlastníci louky k táboření, by podobné pokuty mohly být bez nadsázky likvidační.

Pořádáte tábor, či si jen rádi zajdete s dětmi na procházku do přírody?

Novela přináší oprávnění státní správy myslivosti, což jsou nejčastěji orgány obce s rozšířenou působností, omezit či dokonce zakázat vstup do částí „volné přírody“ (v zákoně se pracuje s termínem honební pozemek, ale v praxi se jedná de facto o dřtinou většinu pozemků v krajině).

Tato omezení či zákazy mají být vydávány ve formě opatření obecné povahy a ve značně zjednodušeném schvalovacím procesu. Pokud nesledujete pravidelně obecní vyhlášky, může vám lehce uniknout skutečnost, že do vašeho oblíbeného lesa je zakázán vstup. Porušení tohoto zákazu vás pak může stát až 30 000 Kč.

Lze si představit, že podobný zákaz či omezení vstupu by mohl mít i velký vliv na akce odehrávající se z větší části v přírodě. Například dětský tábor se zákazem vstupu do přilehlého lesa by jistě zaznamenal značnou komplikaci. Pokud by se ovšem jednalo o tábor na zelené louce, tedy s největší pravděpo-

dobností na honebním pozemku, nemohl by se vůbec uskutečnit.

Závěrem:

Navrhovaná novelizace přináší výše uvedená a mnohá další úskalí.

Ačkoliv nejde na první pohled o zákon vzbuzující velkou pozornost, může mít jeho přijetí v navrhované podobě velký dopad.

Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) sdružuje 98 organizací, pracujících s více než 200 000 dětmi a mladými lidmi. Pobyt v přírodě je pro mnohé z nich důležitý výchovný prostředek. Právo na volný vstup do krajiny, stejně tak jako práva vlastníků půdy by neměla být jakkoli krácena oproti současnému stavu.

ČRDM se bude snažit své připomínky uplatnit v legislativním procesu.

Aleš Sedláček, předseda ČRDM

Pomocí QR kódu nahoře je možno si stáhnout vyjádření ČRDM ve formátu PDF: www.adam.cz/doc/1460686141_sb_vyjadreni-crdm-k-zom.pdf

Zákon o ochraně přírody a krajiny

Zajistí Zákon o ochraně přírody a krajiny skutečnou ochranu posledních zbytků divočiny? Pomozte i vy svou iniciativou vůči poslancům. Zákon se právě projednává v Poslanecké sněmovně.

1) Závazky k ochraně divoké přírody:

Zákon v předkládané formě není zárukou ochrany místům divoké přírody, které ochranu už mají teď. Příští ministr nebo ředitel národního parku mohou vše změnit. Zákon nezaručuje, že nezmění zonaci tak, aby třeba do Modravských slatí mohly vjet harvestory, že se nezačne těžit dřevo v Labském dole v Krkonoších, v divokém kaňonu Dyje nebo u Pravčické brány. Do zákona je proto potřeba doplnit minimální rozlohu přírodní zóny pro každý národní park tak, aby zaručila trvalou ochranu těch nejcennějších míst.

Návrh zákona říká, že cílem národních parků je zajistit nerušený průběh přírodních dějů na jejich převažující ploše. Na rozdíl od zřizovacích předpisů některých německých či rakouských národních parků ale neříká dokdy, takže je to jen planý slib. Příští ministr může říci, že to bude za padesát nebo sto let, a do té doby pokračovat v těžbě dřeva. Zákon by měl pro každý národní park stanovit nejzazší dobu, do kdy má být cíl naplněn.

2) Ochrana před rozprodejem státní půdy a další zástavbou

Někteří politici chtějí rozprodat státní půdu v národních parcích a šumavskou krajinu rozparcelovat na stavební po-

výjimky udělené ve správním řízení. Pro sdělení názoru poslancům můžete například poslat pohlednici z odkazu www.hnutiduha.cz/pohledodsrdce nebo, ještě lépe, můžete oslovit svého poslance, stejně tak, jako s problematikou novely zákona o myslivosti, o které jsme psali na ADAM.cz: www.adam.cz/clanek-2016040023-na-vrhovana-novela-zakona-o-myslivosti-a-její-dopady.html

Aleš Sedláček, předseda ČRDM

Podrobnější informace najdete v brožurce „Ochrání zákon jedinečnou divokou přírodu národních parků?“ - ke stažení zde: <http://crdm.cz/download/mailling/20160408/infolist-hnuti-duha-ochrani-zakon-NP.pdf>

zemky. Neúspěšně se o to loni pokusil návrh senátorů kolem Tomáše Jirsy (viz odkaz: senatni-zakon-o-np-skryty-na-jezd-krale-sumavy-f-taliana-podnikatelu-na-lukrativni-pozemky).

Nyní se obecnější, ale rozsahem ještě horší návrh objevil ve Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj. Návrh ministerstva jim v tom brání velmi nedostatečně.

Je zapotřebí rozšířit „zákaz zcizování“ (rozprodeje státních) pozemků, s výjimkou staveb ve veřejném zájmu, i na zastavěné a zastavitelné území obcí, která jsou například v NP Šumava velmi rozsáhlá. Zatím jen díky státnímu vlastnictví nebyly tyto pozemky ještě zastavěny. Ve všech národních parcích se stát snaží pozemky vykoupit, u nás je někteří politici chtějí rozprodat.

Dále je třeba lépe omezit novou výstavbu ve volné krajině národních parků tak, aby případné potřebné stavby mohly být povoleny pouze na základě

Neboříme systém povinného očkování, chceme jen odstranit zjevné nelogičnosti

Rozhovor s místopředsedkyní Senátu Miluší Horskou

Senátem aktuálně prošel návrh změny zákona o veřejném zdraví, jímž se snažíte společně se skupinou dalších senátorů napravit nedostatky v jeho současném znění, pokud jde o očkování dětí. Prošel zmíněný návrh hladce, nebo bylo nutné Vaše kolegy v horní parlamentní komoře o jeho správnosti přesvědčovat?

Návrh spolupodepsalo 36 senátorek a senátorů, což je téměř polovina Senátu. Takové množství navrhovatelů je v Senátu velmi ojedinělé, senátní návrhy předkládá obvykle maximálně deset senátorů. Už jen počet navrhovatelů ukazuje na fakt, že senátorky a senátory toto téma zajímá. Samozřejmě jsem musela velmi zevrubně a opakovaně vysvětlovat, že můj návrh neboří systém povinného očkování. Ani při projednávání na výborech, ani na plénu, k návrhu neproběhla žádná ostrá diskuse mezi senátory. Návrh nahlas podporovali i někteří senátoři z řad lékařů, jako například prof. Žaloudík, předseda senátního výboru pro zdravotnictví a sociální politiku.

Pokud by změna, o niž usilujete, byla korunována úspěchem, řada dětských vedoucích i učitelů by si nejspíš oddechla. Zákon by je zbavil odpovědnosti za to, že na „zotavovací akci“ – třeba na tábor nebo na školu v přírodě – vyrazí s očkovanými dětmi i jejich neočkovaný kamarád, spolužák... A také Damoklův meč v podobě nepřiměřeně tvrdých peněžitých sankcí pro vedoucí by se už neblýskal tak výhrůžně...

Má něco z toho ve Vašich očích výrazně vyšší prioritu?

Maximální sankci z 500 000 na 30 000 korun snižujeme pro ředitele mateřských škol či dětských skupin, kteří by přijali neočkované dítě. Oba návrhy – jak snížení sankcí pro školky, tak umožnění neočkovaným dětem pobyt na táborech či školách v přírodě, mají pro mne stejnou prioritu, protože se oba týkají dětí jiné věkové skupiny.

Co bude nyní následovat? Jaké legislativní kroky Váš návrh čekají – a za jak dlouho o něm může být definitivně rozhodnuto?

Celý Senát má při zákonodárné inicia-

tivě stejnou váhu jako jeden poslanec. Nyní se k návrhu vyjádří vláda a pak jej čekají standardní tři čtení v Poslanecké sněmovně, následně opět projednání v Senátu a na závěr podpis prezidenta. Termín definitivního rozhodnutí v tuto chvíli nedokážu odhadnout. Bude hodně záležet na tom, jak rychle a zda vůbec budou chtít poslanci můj návrh projednat.

Proč se podle Vašeho mínění nepovedlo loni odladit znění zákona hned napoprvé a to senátní u některých poslanců „ve finále“ narazilo? Věříte, že u nich tehdy převážil skutečně odborný pohled na věc...?

Při projednávání loňské novely zákona o ochraně veřejného zdraví jsme šli v Senátu hodně daleko a navrhli velký zásah do systému povinného očkování. Doklad o tom, že dítě absolvovalo všechna očkování, jsme navrhovali nahradit dokladem, ve kterém je uvedeno, kolik očkovaní dítě má. Navíc kromě problematiky očkování se do pozměňovacího návrhu schváleného v Senátu dostala i změna posuzování hluku, se kterou někteří poslanci nesohlasili.

Nejen při hlasování o očkování, ale také při boji za záchranu lesních mateřských školek bylo vidět odlišné fungování Poslanecké sněmovny a Senátu. Senátoři jsou voleni většinovým způsobem, každý senátor musel sám vyhrát své volby. Rozhodování v Senátu se proto v takové míře neřídí stranickou příslušností, jako je tomu v Poslanecké sněmovně, která je pomyslným příkopem rozdělena na vládu a opozici.

Jak silnou naději chováte, že poslanci přijmou senátní korekci své práce tentokrát? V čem je nyní situace vlastně jiná?

Tentokrát nevracíme zákon zpět do Poslanecké sněmovny, ale přicházíme z vlastní iniciativou, takže náš návrh není korekcí práce poslanců.

Situace je jiná v tom, že, jak už jsem zmínila, nezasahujeme do systému povinného očkování, pouze odstraňujeme zjevné nelogičnosti. Ráda bych poslance přesvědčila o tom, že není správné, aby stát přesunul vymáhání povinného očkování dětí na pořadatele táborů či ředitele mateřských škol.

Máme podpůrná vyjádření předních českých imunologů, kteří tvrdí, že z lékařského hlediska nemá smysl bránit neočkovaným dětem v účasti na škole v přírodě, když spolu všechny děti bez ohledu na počet očkovaní chodí celý školní rok do jedné třídy.

V prostředí neziskových organizací pracujících ve prospěch dětí a mládeže se těšíte renomé člověka, který jejich problémům rozumí a snaží se je řešit. Odkud čerpáte podněty a podklady ke svým úsudkům, potažmo postojům, které v dané oblasti zastáváte?

Když jsem byla zvolena místopředsedkyní Senátu, ustavila jsem neformální a dobrovolnou expertní skupinu složenou ze zástupců střešních organizací neziskového sektoru. Expertní skupina je platformou, kde může každý přinést podnět, který pak s mým týmem řešíme. Jsem ráda, že jedním z nejaktivnějších členů expertní skupiny je předseda ČRDM Aleš Sedláček, jeho nasazení ve prospěch dětí a mládeže si velmi vážím. Zároveň stále působím ve správné radě Koalice nevládek Pardubicka, takže vidím problémy neziskových organizací pracujících s dětmi a mládeží zblízka.

Za rozhovor poděkoval Jiří Majer

Videozáznam ze Studia 6 České televize na toto téma můžete najít zde: www.adam.cz/clanek-2016030112-senatni-novela-o-ockovani-deti-ve-studiu-6-ct.html

O hranicích svobody s Janem Bubeníkem

Existují meze naší osobní svobody? Pokud ano, kde? Může si člověk v nedemokratických poměrech udržet vnitřní svobodu, když nemá tu vnější? Kam až lze zajít s humorem, aby ten ještě zůstal výrazem svobody projevu...?

Otázek, jimiž účastníci besedy s Janem Bubeníkem skenovali fenomén „svoboda“, byla celá řada. V rámci daného tématu, probíraného 23. března 2016 ve Skautském institutu v samém srdci Prahy, došlo vcelku zákonitě i na politiku, ekonomii, polistopadový vývoj našeho státu i jeho další možné směřování. Někdejší studentský vůdce z doby Sametové revoluce, nyní podnikatel-personalista Jan Bubeník odpovídal otevřeně a hovořil k věci. Dotazy mu kladli dílem projektový koordinátor Iniciativy pro evropské hodnoty (IEH) Tomáš Heller coby moderátor besedy, a dílem někteří z tuctu účastníků setkání – lidí různého věku, s mírnou převahou mladších ročníků. Otázky tudíž odrážely různé priority zájmu i životní zkušenosti.

Jan Bubeník úvodem připomněl známý citát Johna Stuarta Milla, podle něhož „svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.“ Varoval zároveň před zpochybňováním a relativizováním základních hodnot liberální demokracie, čehož svědky někdy býváme, a upozornil, že „jakmile je přestaneme aktivně bránit, tak většinou někdo hlasitě, někdo, kdo má jednoduché odpovědi na velice složité otázky, nám začne říkat, co si máme myslet“.

Nastínil situaci před rokem 1989, kdy tehdejší noviny tiskly v podstatě to samé – především oficiální cenzurovaná stanoviska. „Takže já jsem si tenkrát ani neuměl představit, jakou míru svobody, a tím pádem i zodpovědnosti média mají. A zároveň, jak snadno tady můžete mít nactiutruhačské až xenofobní a rasistické věci, které třeba mí rodiče někdy berou k mému překvapení až nekriticky vážně,“ dodal host. A předestřel současné reálie vyznačující se mj. právě přemírou (pseudo)informací.

Zmínil se přitom i o Ruskem placené zdejší propagandě – s tím, že zvláště (ale nejen) starší lidé, kteří nejsou přivyklí diverzitě a vskutku otevřenému trhu s informacemi, mají někdy tendenci nechat se jednoduše manipulovat. „Dneska máme opak. Obrovské množství různých informací a teď ani neřeknu zpráv, ale prostě cílených komerčních nebo ideologických sdělení z různých kanálů. Jde o to dobře si je

filtrovat a najít si důvěryhodné, ověřené zdroje – a případně si je ještě kontrolovat z druhé strany,“ zobecnil Jan Bubeník.

Jeden z dotazů směřoval k povaze humoru, jeho úloze ve veřejném prostoru a vztahu ke svobodě slova. Jan Bubeník zdůraznil, že v humoru by se rozhodně neměla skrývat nenávist a zášť. „Ale to neznamena, že i z některých věcí, které jsou pro určité víry nebo přesvědčení dogma, a mně přijdou hloupé nebo legrační, bych si nemohl dělat legraci. To už je ale opravdu otázka míry – a tyto hranice jsou vždycky individuální a jsou hodně dané kulturně. Jde o to, jestli je to osobní a nenávistné, nebo ne,“ nabídl kritériální vodítko někdejší studentský aktivista.

Jiná otázka se zase týkala svobodného trhu. Neomezujeme svými obchodními zájmy a zvyklostmi svobodu lidí v zemích, kde neplatí zákony a pravidla srovnatelná s našimi? I zde máme podle Jana Bubeníka možnost volby. „Nikdo vám nebere alespoň tu svobodu, že nekupujete věci, které byly vyrobené dětmi nebo otrockou prací. Dneska už – když se o to zajímáte – tak ty informace máte. Nebo minimálně můžete nakoupit někde, kde máte garantováno, že je to třeba fairtrade,“ usoudil host. Doplnil, že jako země i jako jednotlivci musíme být pak ochotni nést cenové, příp. jiné důsledky svých principiálních pozic.

Kam spěje naše republika dnes, po čtvrtstoletí uplynulším od revolučních změn spuštěných listopadem 1989? Podle Jana Bubeníka to je víceméně na nás. „Já si myslím, že to hodně záleží na tom, koho si budeme volit. A jestli

si necháme líbit to, kdo nás reprezentuje a případně jaké prezentuje názory za Českou republiku, za naše město – a jaká politika se tady bude uplatňovat. Stále je čas se o tyto věci jako občan zajímat – od toho, jestli náhodou nešlápneme do něčeho před domem, co tam někdo jiný nesebral po svém pejskovi, až po to, jestli se nám líbí, když náš prezident říká, že bychom se měli učit stabilizovat společnost od Číny. Myslím si, že je tu spousta věcí, které jsou znepokojivé. Třeba když se koncentruje moc politická, ekonomická a mediální v jedné rukou, anebo když někdo zpochybňuje naši západní orientaci a chodí mávat vedle diktátorů na Rudé náměstí...“

Lidé nespokojení se stavem věcí se adekvátně svým schopnostem mohou zapojovat do veřejného života – například na komunální úrovni – nebo alespoň chodit k volbám a volit menší zlo, míní Jan Bubeník.

O čem ještě šla řeč? Třeba o tom, jestli on sám uvažuje o vstupu, resp. návratu do aktivní, „vysoké“ politiky (nyní ne), jestli vidí mezi veřejně činnými lidmi inspirativní osobnosti (ano – na Slovensku prezidenta Andreje Kisku, u nás bývalého diplomata Petra Koláře) nebo zda člověk může žít spokojený život, i když se mu upírá svoboda. Věta vyslovená v odpovědi na tento dotaz by se mohla klidně stát mottem bezmála dvouhodinového setkání ve Skautském institutu: „Nikdo vám nemůže váš vnitřní svět a vnitřní svobodu vzít, pakliže mu je nenecháte.“

Jiří Majer

Iniciativa pro evropské hodnoty (IEH) je občanskou iniciativou na podporu principů liberální demokracie ve střední Evropě. Cílem IEH je budování veřejného konsenzu o věrnosti principům liberální demokracie a vlády práva v domácnosti i zahraniční a obranné politice. IEH sdružuje osobnosti veřejného života a představitele organizací občanské společnosti zemí střední Evropy, kteří si uvědomují, že svobodu nestačí pouze vybojovat, ale je nutné o ni také pečovat a aktivně bránit proti silám, které ji zpochybňují nebo chtějí dokonce odstranit.

Pionýr? No jo, vás já znám!

Především v devadesátých letech jsme se celkem běžně setkávali s překvapenými reakcemi, že Pionýr vůbec ještě existuje. Jak to vypadá v současnosti?

Každý rok probíhá přes 1200 jednorázových akcí pro veřejnost – od malých místních až po ty celostátní – a při sčítání nečlenů zapojených ročně do naší činnosti překročíme počet 50.000. A i když pomíne výjimky, jako třeba Hrádek u Rokycan, kde jsou aktivity pionýrské skupiny významnou součástí obecního kalendáře, tak můžeme s klidným srdcem říct, že povědomí o Pionýru roste.

Čím to je?

Lví podíl na tom má dlouhodobá snaha o práci s nečleny a otevřenost, kterou se snažíme promítat do co nejvíce forem naší činnosti.

Snažíme se být veřejnosti nejen „na očích“, jak říká téma 2. čísla letošní Archy, ale chceme být její součástí. Začátek je samozřejmě u jednotlivých pionýrských oddílů a skupin. Kromě toho, že po celé republice máme přes stovku otevřených klubů, které nabízejí činnost komukoliv, a více než 90 % našich táborů je i pro nečleny, pořádají pionýři spousty velkých i menších, až komorních akcí pro veřejnost – a berou je jako běžnou součást své práce.

Několik příkladů za všechny: Před Vánocemi pořádají pionýři z Kdyně strašidelnou stezku pro několik stovek zájemců, v Pelhřimově je pravidelně nachystána otevřená keramická dílna. V Jincích organizuje místní pionýrská skupina šachový turnaj. Ani v hlavním městě není pro kohokoli těžké najít akci „na míru“, vybrat lze například turnaj ve stolním tenise, tvoření z Fima – Fimománie, herny deskových her i venkovní akce jako tradiční noční procházku Lesem ke hvězdám (kolem pražské hvězdárny v Ďáblicích).

Možná se ptáte, jak se o takových akcích dozvědět, kde hledat a vybírat?

Odpověď najdete v okamžiku, kdy si otevřete web www.pionyr.cz, kde se hned na domovské stránce jedna ze tří hlavních nabídek jmenuje „Akce pro veřejnost“...

Velké akce pro každého

U akcí pořádaných celým Pionýrem je to podobné. Například Pionýrský Sedmikvítek je v ČR zcela ojedinělý soubor kulturních a uměleckých soutěží. Jeho jedinečnost nespočívá jen v širší záběru (hudba od folku a country po rock, klasický, moderní i folklorní tanec, fotografie, výtvarné činnosti, divadlo, literatura...) ale právě v otevřenosti – zapojit se totiž může opravdu kdokoli. Asi není třeba představovat naši největší otevřenou akci – Ledovou Prahu – která nabízí volné a zlevněné vstupy do pražských muzeí, památek a dalších zajímavostí. Zájem o ni stále roste, loni i letos jsme kartiček pro účastníky rozdali kolem 15 000.

Co z toho všeho plyne?

Možná by si někdo mohl klást otázku, proč byl titul organizace uznané MŠMT pro práci s dětmi a mládeží pro roky 2016–2020 udělen jen třinácti organizacím a proč zrovna těmto? Protože Pionýr je mezi nimi, odpovídáme, že kdokoli může přijít a přesvědčit se sám.

Jakub Kořínek

Omluva

Ve druhém čísle Archy se na straně 9 pod titulkem „Pionýr? No jo, vás já znám!“ omylem objevil text jiného, již dříve publikovaného článku téhož autora. Za záměnu článků se spolku Pionýr a autorovi Jakubu Kořínkovi jménem redakce tímto omlouvám. Správné znění publikujeme zde.

Jiří Majer
vedoucí redaktor časopisu Archa

Zlatým Ámosem 2016 se stal Jan Flídr ze Dvora Králové

V anketě o nejoblíbenějšího učitele ČR Zlatý Ámos 2016 letos se ve finále utkala šestice učitelů z celé ČR.

Mezi ty nejoblíbenější se probojovali Jan Flídr, ZŠ 5. května, Dvůr Králové nad Labem, Lenka Fréharová, Základní škola Boženy Němcové, Zábřeh, Ivo Hasala, Základní škola a gymnázium Vítkov, Alena Michálková, Základní škola a Mateřská škola Černovice, Michal Pospíšil, Základní škola U tenisu 4, Přerov a Zuzana Štočková, ZŠ Praha-Vinoř.

Ve dvouhodinovém programu nakonec porotu nejvíce přesvědčil a titul Zlatý Ámos získal Jan Flídr ze ZŠ 5. května Dvůr Králové nad Labem. Korunovala jej ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová.

Tak jako každý rok, i letos mohla veřejnost rozhodnout pomocí SMS o tom, kdo se v rámci ankety stane Ámosem Sympaťákem. V hlasování zvítězil Michal Pospíšil ze Základní školy U tenisu v Přerově. Alena Michálková ze ZŠ a MŠ

Foto archiv DTA

Černovice získala titul Dětského Ámose. MŠMT si jako nejoblíbenější učitelku českého jazyka vybralo paní učitelku Barboru Schneiderovou ze ZŠ a MŠ Žalany, Rtyňská 156. Ministerstvo průmyslu a obchodu korunovalo jako Matematického Ámose 2016 pana učitele Ondřeje Machů z Gymnázia Christiana Dopplera v Praze. Stříbrný partner Unipetrol jako Ámose chemikáře 2016 zvolil pana Miroslava Pražienku, PORG Praha. Zlatý partner – ČEZ – zvolil Ámosem fyzikářem

pana učitele Jaroslava Reichla ze Střední průmyslové školy sdělovací techniky, Panská 856/3, Praha 1.

Předmětoví Ámosové byli korunováni již na finále soutěže v pátek 18. března 2016 v hotelu Olšanka v Praze. Oficiální korunovace pak proběhla na Kantorském báli – galavečeru Zlatého Ámosa v sobotu 19. března v Národním domě na Smíchově.

Všem Ámosům gratulujeme!

Dětská tisková agentura (DTA) a -mkr-

Březové lístky 9

Březový lístek je ocenění, které si mezi sebou v České republice navzájem udělují vedoucí dětských oddílů za práci s dětmi a pro děti. Má dvanáct stupňů, které postupně vyjadřují rozsah práce oceněného vedoucího.

Jiří Snihota – „Snížek“ (žlutý BL)

1. V jaké organizaci působíš, co s dětmi děláš a co tě na práci s dětmi baví?

Působím v KaP Ha–Há jako spoluorganizátor letních táborů a oddílový vedoucí. Mým cílem je šíření znalostí, prohlubování odpovědnosti k přírodě

a podpora talentu. Rád se dělím o nabyté znalosti z jakéhokoliv odvětví a nechávám „pomyslný otisk“ budoucím generacím.

2. Při jaké příležitosti jsi dostal/a svůj poslední BL a co to pro tebe znamená?

Poslední – to znamená 4. – březový lístek, jsem dostal na letním rekreačním táboření pro děti, pořádaném pod hlavičkou KaP. Znamená pro mě díky za odvedenou práci a je pro mě inspirací k další činnosti :)

Připravili Kateřina Palová a Jan Burda

www.brezovylistek.cz

www.facebook.com/brezovelistky

Jaký způsob trávení volného času je Vám blízký?

Soňa Boštíková

horolezkyně

Když jsem ještě neměla děti, pracovali jsme v Praze v naší prodejně a lezecké škole. A jak to jen šlo, vyrazili jsme do hor, na expedici do Himálaje, na skialpy do Alp. Jenže s narozením dětí se změnil život každé „mamce“ a mně najednou místo cest do hor zůstalo jen chození do pražských parků. Hory mi chyběly opravdu moc, tak jsme se po roce odstěhovali do Špindlerova Mlýna. Nejdřív jsme bydleli půl týdne v Praze a tu druhou půlku ve Špindlu. Ale teď je to tak, že už pátý rok žijeme s našimi dětmi (osmiletou Sárkou a pětiletým Petrem) ve Špindlu jako domáci, „místňáci“, a do Prahy dojíždíme do práce. Není to sice nejjednodušší, ale stojí to za to. Lyžujeme od prvního sněhu do dubna, chodíme na sjezdovky, na běžky a na skialpy. A jakmile sleze sníh, začínáme chodit na výlety – kam jinam než na okolní hřebeny. Když se chceme „ohřát“, vyrazíme k babičce do Jičína, lézt v Prachovských skalách nebo jezdit na kole po menších kopcích než máme doma...

Mám kamarádky, které říkají, že když svítí sluníčko, tak se jim hezky uklízí. Tomu nerozumím. Když svítí sluníčko,

znamená to, že nemáme sedět doma, ale vyrazit s dětmi někam na výlet. Úklid počká ;-)

Děti sbírají turistické vizitky, takže tipů na výlety máme ažaž. Kromě toho se snažíme vystoupit na nejvyšší vrcholy všech našich pohoří, každý rok zdoláme jeden až dva vršky, stejně však zbývá spousta míst, která máme ještě navštívit.

Prostě doma se sedí, když padají trakaře, jinak je potřeba být venku a užívat si to...! Mám velké štěstí, že mám kolem sebe spoustu podobně smýšlejících lidí, takže na výletech nejsme nikdy sami.

(Soňa Boštíková na snímku zcela vlevo)

Miro Bartoš

operní pěvec

Moc volného času ke dvěma zaměstnáním a studiu druhé vysoké školy nemám. Přesto se nepovažuji za workoholika. Pokud se mi tedy naskytne nějaký čas, snažím se navštěvovat fitness a být po fyzické stránce ve formě. To se snažím činit cca tak třikrát týdně – někdy brzy ráno, někdy po práci odpoledne. Zrovna dokončuji osmítýdenní trénink. Dále volný čas věnuji setkáváním se s přáteli. Rád s nimi trávím čas a rád navštěvuji

různé podniky. Jsem z podstaty zname-ní blízence tvor společenský. A přiznávám se také k jedné své slabosti, tou je někdy až chorobná vášeň pro sledování seriálů. Naposledy mě nesmírně zaujal seriál o Leonardu da Vincim, kdy jsem zhlédl všechny díly všech sérií online na internetu.

Jan Bubeník

podnikatel–personalista, někdejší studentský vůdce v období Sametové revoluce

Ideálně aktivní: strašně rád jezdím na kole, strašně rád chodím po horách...

Ale mám také strašně rád dobré filmy, mám rád dobré jídlo a pití. Takže když mám čas, tak si společně se ženou rádi vaříme, učíme se i vařit nová jídla...

A strašně rád trávím čas s dobrými kamarády a se zajímavými lidmi – třeba debatou nad společně přečtenou stejnou knížkou. Máme čtenářský klub, je nás asi šest párů. Přečteme si jednou za měsíc stejnou knížku, pak se u někoho z nás sejdeme nad dobrou večeří a potom si vyměňujeme názory na to, co tím chtěl autor říct a k čemu nás čtení inspirovalo...To je pro mě také velice kvalitně strávený volný čas.

Cena Přístav 2016

Letos Letos na podzim hodlá Česká rada dětí a mládeže (ČRDM) již popatnácté předat vytipovaným laureátům svoji výroční Cenu Přístav. Znovu se Vám tedy otevírá možnost navrhnout na zmíněné ocenění právě toho „svého“ ochotného úředníka nebo úřednici, politika či političku nebo představitele firmy přívětivé k dětským a mládežnickým spolkům.

Kandidátní návrhy na udělení Ceny Přístav totiž podávají organizace, jejichž programovou náplní je práce s dětmi:

spolky, domy dětí a mládeže, školní družiny či kluby – s tím, že navrhovatelé musejí být nejméně tři.

ČRDM přijímá návrhy na udělení Ceny Přístav 2016 do 30. června; laureáti pak budou slavnostně vyhlášeni na podzim. Zájemci naleznou bližší podrobnosti o Ceně Přístav včetně pravidel pro její udělení na adrese pristav.crdm.cz

Členové skautského střediska Arcus se učí znakovou řeč s oddílem neslyšících Potkani (foto Michala K. Rocmanová)
Interaktivní výstava Evropou křížem krážem ve Vrtuli, Valašské Meziříčí (foto Ivo Skoček)

